

**Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego
we Wrocławiu**

**Format MARC 21
dla potrzeb**

*Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska.
Artykuły z czasopism.*

Materiały metodyczne.

Opracowanie na potrzeby
Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska :
Magdalena Nawrocka,
Joanna Gaworska-Wandas,
Mariusz Gabrysiak.
Dolnośląska Biblioteka Publiczna
Rynek 58, 50-116 Wrocław

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów i symboli użytych w instrukcji	5
Wykaz pól stosowanych w bibliografii regionalnej DZB	6
Opis pól stosowanych w bibliografii regionalnej DZB	7
Pola stałej długości	
LDR ETYKIETA REKORDU	7
008 DANE KONTROLNE	8
Pola informacyjne	
040 ŹRÓDŁO KATALOGOWANIA	10
041 KOD JĘZYKA	11
044 KOD KRAJU WYDAWCY	12
090 NUMER BIBLIOGRAFII	13
Pole hasła głównego	
100 NAZWA OSOBOWA.....	14
Pola tytułu i oznaczenia odpowiedzialności	
245 STREFA TYTUŁU I OZNACZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	15
246 ODMIENNY WARIANT TYTUŁU	17
Pole serii	
490 STREFA SERII I DOKUMENTU WIELOCZĘŚCIOWEGO	18
Pola uwag	
500 UWAGI OGÓLNE	19
505 SFORMALIZOWANE UWAGI DOTYCZĄCE ZAWARTOŚCI	20
520 UWAGI DOTYCZĄCE TREŚCI DOKUMENTU	21
Pola haseł przedmiotowych	
600 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA OSOBOWA	22
610 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA CIAŁA ZBIOROWEGO	23
611 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA IMPREZY	24
630 HASŁO PRZEDMIOTOWE – TYTUŁ UJEDNOLICONY.....	25
650 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA OGÓLNA LUB JEDNOSTKOWA	26
651 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA GEOGRAFICZNA	27
653 TEMATY W FORMIE SWOBODNEJ. ODSYŁACZE DO HASŁA PRZEDMIOTOWEGO	28
655 HASŁO PRZEDMIOTOWE – OKREŚLENIE RODZAJU LUB FORMY DOKUMENTU.....	29
Pola klasyfikacji bibliografii	
693 DZIAŁ BIBLIOGRAFII – ADRES PEŁNEGO OPISU	30
699 DZIAŁ BIBLIOGRAFII – ADRES SKRÓCONEGO OPISU	31
Pola haseł dodatkowych	
700 HASŁO DODATKOWE – NAZWA OSOBOWA	32
740 HASŁO DODATKOWE – TYTUŁ	33
Pole cytaty wydawniczej	
773 CYTATA WYDAWNICZA.....	34
787 RELACJE NIEWYSPECYFIKOWANE. RECENZJA. POLEMKA. UZUPEŁNIENIE.....	35
Pole serii	
830 STREFA SERII LUB DOKUMENTU WIELOCZĘŚCIOWEGO.....	36
Pola danych lokalnych	
852 DANE LOKALNE	37
856 DOSTĘP ELEKTRONICZNY I LOKALIZACJA.....	38
999 OSOBY OPRACOWUJĄCE	39

Ogólne założenia wypełniania pól klasyfikacji oraz budowania odsyłaczy dla bibliografii regionalnej	40
Informacje uzupełniające	
Wykaz obowiązujących norm i materiałów pomocnych przy tworzeniu rekordu bibliograficznego.....	42
Wykaz materiałów źródłowych.....	44
Formatka rekordu bibliograficznego.....	45
Sigla bibliotek DZB.....	46

WYKAZ SKRÓTÓW I SYMBOLI UŻYTYCH W INSTRUKCJI

Symbole opisujące powtarzalność pól/podpól:

NP - Pole/podpole niepowtarzalne.

P - Pole/podpole powtarzalne.

Symbole opisujące występowanie pól/podpól:

O - Pole/podpole obowiązkowe bez względu na dane.

Oznacza, że pole/podpole musi wystąpić w dokumencie bez względu na to czy operator dysponuje informacjami potrzebnymi do jego utworzenia. W razie ich braku podaje się ustalony kod zastępujący brak informacji.

D - Pole/podpole obowiązkowe w zależności od danych.

Oznacza, że pole/podpole należy wypełnić jeśli operator dysponuje informacjami niezbędnymi do jego utworzenia. W razie ich braku pola/podpola nie wypełnia się informacją zastępującą.

F - Pole/podpole wypełniane fakultatywnie w zależności od potrzeb.

N - Pole/podpole nieużywane (niezdefiniowane).

Symbole opisujące sposób wypełniania pól/podpól:

A - Pole/podpole wypełniane automatycznie przez system.

L - Pole/podpole wypełniane na podstawie listy.

U - Pole/podpole wypełniane przez użytkownika.

Znaki specjalne:

@ - spacja

w celu wyróżnienia graficznego, w tekście instrukcji znak „spacji” [ ] zastąpiono znakiem [@].

Zasady wprowadzania wskaźników:

Wskaźniki zdefiniowane wypełniamy jedną z podanych wartości.

Wskaźniki niezdefiniowane wypełniamy spacją.

WYKAZ PÓL STOSOWANYCH W REKORDZIE BIBLIOGRAFICZNYM ARTYKUŁU Z CZASOPISMA W BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

- LDR ETYKIETA REKORDU (NP/O/A)
- 008 DANE KONTROLNE (NP/O/A)
- 040 ŹRÓDŁO KATALOGOWANIA (NP/D/A)
- 041 KOD JĘZYKA (P/D/U)
- 044 KOD KRAJU WYDAWCY (NP/O/L)
- 090 NUMER BIBLIOGRAFII (NP/O/U)
- 100 NAZWA OSOBOWA (NP/D/U)
- 245 STREFA TYTUŁU I OZNACZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI (NP/O/U)
- 246 ODMIENNY WARIANT TYTUŁU [P/D/U]
- 490 STREFA SERII I DOKUMENTU WIELOCZĘŚCIOWEGO (P/D/U)
- 500 UWAGI OGÓLNE (P/F/U)
- 505 SFORMALIZOWANE UWAGI DOTYCZĄCE ZAWARTOŚCI (P/F/U)
- 520 UWAGI DOTYCZĄCE TREŚCI DOKUMENTU (P/F/U)
- 600 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA OSOBOWA (P/D/U)
- 610 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA CIAŁA ZBIOROWEGO (P/D/U)
- 611 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA IMPREZY (P/D/U)
- 630 HASŁO PRZEDMIOTOWE – TYTUŁ UJEDNOLICONY (P/D/U)
- 650 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA OGÓLNA LUB JEDNOSTKOWA (P/D/U)
- 651 HASŁO PRZEDMIOTOWE – NAZWA GEOGRAFICZNA (P/D/U)
- 653 TEMATY W FORMIE SWOBODNEJ. ODSYŁACZE DO HASŁA
PRZEDMIOTOWEGO (P/D/U)
- 655 HASŁO PRZEDMIOTOWE – OKREŚLENIE RODZAJU LUB FORMY
DOKUMENTU (P/D/U)
- 693 DZIAŁ BIBLIOGRAFII – ADRES PEŁNEGO OPISU (NP/O/U)
- 699 DZIAŁ BIBLIOGRAFII – ADRES SKRÓCONEGO OPISU (P/D/U)
- 700 HASŁO DODATKOWE – NAZWA OSOBOWA (P/D/U)
- 740 HASŁO DODATKOWE – TYTUŁ (P/D/U)
- 773 CYTATA WYDAWNICZA (P/D/U)
- 787 RELACJE NIEWYSPECYFIKOWANE. RECENZJA. POLEMIKA.
UZUPEŁNIENIE (P/D/U)
- 830 STREFA SERII LUB DOKUMENTU WIELOCZĘŚCIOWEGO (P/D/U)
- 852 DANE LOKALNE (P/O/U)
- 856 DOSTĘP ELEKTRONICZNY I LOKALIZACJA (P/D/A)
- 999 OSOBY OPRACOWUJĄCE (P/O/U)

LDR ETYKIETA REKORDU (NP/O/A)

Pole niepowtarzalne.

Etykieta rekordu składa się z 24 pozycji znakowych, w których zakodowane są elementy danych zawierające informacje niezbędne do przetwarzania rekordu. Część z tych elementów danych (np. długość rekordu, długość wskaźnika, długość identyfikatora podpoła, bazowy adres danych, mapa tablicy adresów) jest wspólna dla wszystkich formatów MARC i z założenia powinna być kodowana automatycznie.

Część elementów danych może być kodowana wyłącznie przez osobę wprowadzającą.

Pozycje znakowe etykiety:

00-04: długość rekordu

wartość domyślna – [@@@@@]

wartość: @@@@@@ (5 znaków @).

05: status rekordu

wartość domyślna – [n]

wartość: c - dla rekordu po korekcie,

wartość: n - dla rekordu nowego.

06: typ rekordu

wartość domyślna – [a]

wartość: a - dokument piśmienniczy.

07: poziom bibliografii

wartość domyślna – [a]

wartość: a - dokument niesamoistny wydawniczo.

08: rodzaj kontroli

wartość domyślna – [@]

wartość: @ (1 znak @).

09: kodowanie znaków

wartość domyślna – [a]

wartość a – kodowanie UCS/ UNICODE

10: długość wskaźnika

wartość domyślna – [2]

wartość: 2

11: długość identyfikatora podpoła

wartość domyślna – [2]

wartość: 2

12-16: bazowy adres danych

wartość domyślna – [@@@@@]

wartość: @@@@@@ (5 znaków @).

17: poziom kompletności opisu

wartość domyślna – [7]

wartość: 7 - opis bibliograficzny w drugim stopniu szczegółowości.

18: kod przepisów katalogowania

wartość domyślna – [i]

wartość: i - opis bibliograficzny zgodny z ISBD.

19: powiązania

wartość domyślna – [@]

wartość: @ (1 znak @).

20: mapa tablicy adresów

wartość domyślna – [4500]

wartość: 4500.

008 DANE KONTROLNE (NP/O/A)

Pole niepowtarzalne.

Pole 008 składa się z 40 pozycji znakowych (00-39). Zakodowane są w nich elementy danych dostarczające dodatkowych informacji o rekordzie. Znaczenie każdego elementu danych jest określone przez jego pozycję. Elementy danych zakodowane w pozycjach 18-34 zdefiniowane są w różny sposób w zależności od typu dokumentu. Elementy danych zakodowane w pozycjach 00-17 i 35-39 są zdefiniowane w sposób identyczny niezależnie od typu dokumentu.

Pozycje znakowe:

00-05: data wprowadzenia

Data zapisana według wzoru yymmdd (yy - dla roku, mm - dla miesiący, dd - dla dni).

06: typ daty

wartość domyślna – [s]

m - wiele dat – pozycje 07-10 i 11-17 zawierają odpowiednio rok rozpoczęcia i zakończenia wydawania artykułu wieloczęściowego

q - data wątpliwa – pozycje 07-10 i 11-17 zawierają odpowiednio najwcześniejszą z możliwych dat wydania i najpóźniejszą z możliwych

s - data pojedyncza – pozycja 07-10 zawiera tą datę, pozycja 11-17 zawiera spacje [@@@@]

07-10: data 1

wartość domyślna – [2011]

Należy wpisać pełny rok (4 cyfry) brakujące cyfry należy zastąpić literą „u”. Nie podaje się dat błędnych lub fikcyjnych, z podpoła 773 d (lub 773 g) należy przejąć datę poprawioną. Zależnie od wartości zapisanej w pozycji 06 należy wpisać:

- datę wydania artykułu, jeżeli w pozycji 06 występuje wartość s,

- rok rozpoczęcia wydawania artykułu wieloodcinkowego, jeżeli w pozycji 06 występuje wartość m,

- najwcześniejszą z możliwych dat wydania, jeżeli w pozycji 06 występuje wartość q.

Jako datę wydania przyjmuje się dla artykułów w czasopiśmie - datę nominalną zeszytu, w którym ukazał się artykuł, zapisaną w podpołu 773 g. W przypadku zeszytów łączonych w polu 008 podaje się datę późniejszą.

11-14: data 2

wartość domyślna – [@@@@]

wartość: pełny rok (4 cyfry), brakujące cyfry należy zastąpić literą „u”. Nie podaje się dat błędnych lub fikcyjnych, z podpoła 773 d (lub 773 g) należy przejąć datę poprawioną. Zależnie od wartości zapisanej w pozycji 06 należy wpisać:

- cztery spacje [@@@@], jeżeli w pozycji 06 występuje wartość s,

- rok zakończenia wydawania artykułu wieloodcinkowego, jeżeli w pozycji 06 występuje wartość m,

- najpóźniejszą z możliwych dat wydania, jeżeli w pozycji 06 występuje wartość q.

15-17: miejsce publikacji

wartość domyślna – [pl]

wartość: dwuliterowy kod wskazujący kraj, na terenie którego obecnie znajduje się miejsce wydania. W formacie przewidziane są trzy pozycje znakowe, w które wpisuje się dwu- lub trzyznakowy kod miejsca wydania dokumentu .

W Bibliografii Regionalnej Województwa Dolnośląskiego stosuje się kod dwuznakowy, w miejscu trzeciej pozycji znakowej wstawia się spację. Kod należy podawać wg. Polskiej Normy PN-ISO 3166:1998 Kody nazw krajów.

18-21: kod ilustracji

(Nie używane)

wartość domyślna – [@@@@]

22: przeznaczenie

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

23: postać fizyczna

wartość domyślna – [r]

wartość: r - druk

24-27: zawartość

wartość domyślna – [@@@@]

wartość @@@@

28: kod publikacji urzędowej

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

29: materiały konferencyjne

wartość domyślna – [0]

0 - gdy praca w książce (artykuł) nie stanowi materiału konferencyjnego.

1 - gdy praca w książce (artykuł) stanowi materiał konferencyjny.

30: księga jubileuszowa

wartość domyślna – [0]

0 - gdy praca w książce (artykuł) nie jest księgą jubileuszową,

1 - gdy praca w książce (artykuł) jest księgą jubileuszową.

31: indeks

wartość domyślna – [@]

wartość: @

32: niezdefiniowane

wartość domyślna – [@]

wartość @

33: literatura piękna

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

wartość: @

34: biografia

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

wartość: @

35-37: kod języka

wartość domyślna – [pol]

wartość: trzyznakowy kod języka według „PN-ISO 639:2: 2001 Kody nazw języków. Kod trzyliterowy”. Jeżeli tekst jest w kilku językach, należy podać język pierwszy, a informacje o wszystkich językach zapisać w polu 041|a.

Jeśli języków jest więcej niż sześć należy wprowadzić oznaczenie „mul”. Jeżeli nie można ustalić języka tekstu, należy wprowadzić oznaczenie „und”.

38: kod modyfikacji formy zapisu danych

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

39: źródło opisu

(Nie używane)

wartość domyślna – [@]

040 ŹRÓDŁO KATALOGOWANIA (NP/D/A)

Pole niepowtarzalne.

Podpola:

a - oryginalna agencja katalogująca (NP)

wartość domyślna – [WR M]

W podpolu podaje się siglum biblioteki sporządzającej oryginalny opis bibliograficzny.

c - instytucja sporządzająca rekord (NP)

d - agencja dokonująca zmian (P)

W podpolu podaje się siglum biblioteki modyfikującej rekord.

041 KOD JĘZYKA (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera 3-literowy kod języka według normy PN-ISO 639:2: 2001 Kody nazw języków. Kod trzyliterowy. Stosowane jest, jeśli pole 008/35-37 nie zawiera wystarczającej informacji o tekście dokumentu, np. wtedy kiedy:

- dokument jest przekładem,
- tekst dokumentu jest napisany w więcej niż jednym języku (lecz nie więcej niż sześciu językach),
- dokument zawiera streszczenia bądź spisy treści w innych językach niż język tekstu.

W podpolach podaje się kod języka tekstu. Przy dziełach wielojęzycznych elementy kodu nazw języków są zapisywane w kolejności znaczenia tych języków w tekście.

Jeśli języków jest więcej niż sześć należy wprowadzić oznaczenie „mul”. Jeżeli nie można ustalić języka tekstu, należy wprowadzić oznaczenie „und”.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [0@]

Pierwszy - tłumaczenie, gdzie:

0 - dokument nie jest przekładem / nie zawiera przekładu,

1 - jest lub zawiera przekład.

Drugi - nie zdefiniowany.

Podpola:

a - kod języka tekstu (P)

wartość domyślna – [pol]

b - kod języka streszczenia lub abstraktu/nadtytułu lub podtytułu (P)

h - kod języka oryginału i/lub przekładu pośredniego (P)

044 KOD KRAJU WYDAWCY (NP/O/L)

Pole niepowtarzalne.

Podpola:

a – kod kraju wydawcy

wartość domyślna – [pl]

Zasady opracowania jak w polu 008 poz. 15-17.

Pole stosujemy tylko wtedy, gdy w polu 008 poz. 15-17 nie ma pełnej informacji o kraju publikacji artykułu.

090 NUMER BIBLIOGRAFII (NP/O/U)

Pole niepowtarzalne.

Podpola:

r - kod roku bibliografii

należy podać rok, za który bibliografia jest opracowywana, np. 2002.

100 HASŁO GŁÓWNE - NAZWA OSOBOWA (NP/D/U)

Pole niepowtarzalne, kończy się kropką.

Pole zawiera nazwę osobową użytą jako hasło główne. W polu podaje się zatem nazwę:

- jedyne autora dokumentu;
  - osoby uznanej za głównego twórcę intelektualnej lub artystycznej zawartości dokumentu;
  - nazwę autora wymienionego w oznaczeniu odpowiedzialności na pierwszym miejscu, o ile liczba autorów nie przekracza trzech (jeżeli autorów jest więcej niż trzech, nie wypełnia się pola 100).
- O ile to możliwe, należy stosować nazwy osobowe zaczerpnięte ze Słownika Języka Hasła Przedmiotowych Biblioteki Narodowej.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [1@]

Pierwszy - typ nazwy osobowej, gdzie:

0 - nazwa w naturalnej kolejności składników

Stosuje się w przypadku nazw podanych w naturalnej kolejności składników gdzie nie stosuje się inwersji), a więc:

- nazw rozpoczynających się od imienia, .
- kryptonimów,
- nazw w postaci wyrażenia.

1 - nazwa w szyku odwróconym

Stosuje się w przypadku nazw rozpoczynających się od nazwiska.

Drugi nie zdefiniowany.

Podpola:

a - nazwa osobowa (NP)

W podpolu podaje się elementy nazwy osobowej; np. nazwisko i imię, imię, imię i przydomek, kryptonim.

b - numeracja związana z nazwą (NP)

Podpole stosuje się przy podawaniu nazw panujących i papieży, a więc nazw rozpoczynających się od imienia (wskaźnik 1 = 0). Podaje się cyfrą rzymską liczbę kolejną, którą osoba się oznaczyła, wraz z występującym po niej przydomkiem.

c - dopowiedzenie (P)

W podpolu podaje się dopowiedzenia dodawane do nazwy osobowej zgodnie z PNN-01229:1998 pkt 3.1.7b, 3.4.3, 3.5.1, a więc np. określenia pokrewieństwa, zawodu, godności, tytuł kościelny.

d - daty związane z nazwą (NP)

W podpolu podaje się daty biograficzne dodawane do nazwy osobowej zgodnie z PNN-01229:1998 pkt 3.1.7a.

Podpola podaje się w kolejności a, b, c, d (z wyjątkiem nazw papieży i panujących; wtedy kolejność występowania podpól c i d jest odwrotna).

Zawartość c i d ujmuje się łącznie w nawiasy okrągłe i oddziela od siebie odstępem i średnikiem.

245 STREFA TYTUŁU I OZNACZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI (NP/O/U)

Pole niepowtarzalne, kończy się kropką.

Pole obejmuje strefę tytułu i oznaczenie odpowiedzialności.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [00]

Pierwszy- pozycja dodatkowa pod tytułem,

0 - nie tworzy się pozycji dodatkowej.

1 – tworzy się pozycję dodatkową

Drugi - liczba pomijanych znaków przy szeregowaniu, gdzie: 0-9 - liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu.

Wskaźnik określa liczbę pozycji znakowych związanych z rodzajnikiem określonym lub nieokreślonym (np. Le, Ań) występujących na początku tytułu, które są pomijane w procesie szeregowania i sortowania.

0 - nie ma znaków pomijanych przy szeregowaniu

Wartość 0 wskazuje, że żadna początkowa pozycja znakowa nie jest pomijana. Znak diakrytyczny lub znak specjalny występujący na początku tytułu, który nie zaczyna się od rodzajnika, nie są liczone jako znaki pomijane przy szeregowaniu. Jeżeli początkowy rodzajnik został zachowany i ma być nie pomijany przy szeregowaniu, to również stosowana jest wartość 0.

1-9 - liczba znaków pomijanych

Wartości 1-9 wskazują, że tytuł zaczyna się rodzajnikiem określonym lub nieokreślonym, który jest pomijany przy szeregowaniu. Znak diakrytyczny lub specjalny związany z rodzajnikiem (ale poprzedzający pierwszy faktyczny znak szeregowania) jest wliczany do znaków pomijanych.

Podpola:

a - tytuł (NP)

Należy podać tytuł artykułu lub tytuł pierwszej pracy współwydanej. W przypadku tytułu części (dokumentu wieloczęściowego), składającego się z tytułu wspólnego i zależnego, w tym podpolu podaje się tylko tytuł wspólny (zob. opis podpól n i p).

Podpole powinno się kończyć: kropką – jeżeli następuje po nim podpole n lub p; średnikiem – gdy w podpolu b występuje tytuł następnej pracy współwydanej tego samego autorstwa; dwukropkiem – jeżeli w podpolu b podaje się dodatek do tytułu; kreską ukośną – jeżeli w podpolu c podaje się oznaczenie odpowiedzialności; odstępem – jeżeli podaje się określenie typu dokumentu.

b - ciąg dalszy tytułu (NP)

Należy podać dodatek (dodatki) do tytułu lub tytuły prac współwydanych tego samego autorstwa.

Podpole powinno się kończyć kropką lub kreską ukośną - jeżeli podaje się oznaczenie odpowiedzialności.

c - pozostałe elementy strefy tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (NP)

Należy podać pierwsze i każde następne oznaczenie odpowiedzialności lub tytuły (wraz z oznaczeniami odpowiedzialności) prac współwydanych odmiennego autorstwa. Pierwsze oznaczenie odpowiedzialności poprzedza się kreską ukośną. Poszczególne następne oznaczenia poprzedza się średnikiem.

Podpole powinno kończyć się kropką.

n - oznaczenie części lub sekcji (P)

Używa się przy opisywaniu pojedynczego odcinka artykułu wieloodcinkowego.

Należy podać oznaczenie części.

Podpole powinno się kończyć: kropką – jeżeli jest ostatnim podpolem pola 245; przecinkiem – jeśli występuje po nim podpole p; dwukropkiem – jeżeli występuje po nim podpole b; lub kreską ukośną – jeżeli następuje po nim podpole c.

p - tytuł części lub sekcji (P)

Używa się przy opisywaniu pojedynczej części artykułu wieloodcinkowego. Należy podać tytuł części.

Podpole powinno się kończyć: kropką – jeżeli jest ostatnim podpolem pola 245 lub kreską ukośną – jeżeli następuje po nim podpole c.

246 WARIANT TYTUŁU (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera: tytuły występujące poza główną stroną tytułową opisywanego dokumentu (w tym odmienną formę tytułu nie występującą w opisywanym dokumencie, np. zawierającą ustalone przez opisującego rozwinięcie akronimu lub liczb występujących w tytule); część dalszą tytułu właściwego (występującą w podpolu 245 a), tytuł w różnych wersjach językowych. Ten tytuł wariantowy zapisuje się w polu 246 tylko wówczas, gdy różni się on zasadniczo od tytułu podanego w polu 245 i gdy umożliwia dokładniejszą identyfikację dokumentu.

W przypadku prac współwydanych bez tytułu wspólnego, pole używane jest tylko dla tytułów związanych z tytułem pierwszej pracy. Pozostałe tytuły są zapisywane w polu 740. Gdy zawartość pola 246 zostaje wykorzystana do wyświetlenia/wydrukowania uwagi, odmienne formy tytułu zazwyczaj są poprzedzane wyrażeniem bądź zwrotem, które jako wyrażenie wprowadzające zostanie utworzone na podstawie wartości drugiego wskaźnika.

Wskaźniki:

Pierwszy - pozycja dodatkowa pod tytułem.

Wskaźnik określa, czy z zawartości tego pola należy wygenerować uwagę względnie utworzyć pozycję dodatkową.

0 - nie tworzy się pozycji dodatkowej, należy generować uwagę;

1 - należy utworzyć pozycję dodatkową i generować uwagę;

3 - należy utworzyć pozycję dodatkową, nie generować uwagi.

Drugi - rodzaj tytułu.

@ - bez określenia wariantu tytułu

0 - część tytułu

Stosuje się, jeśli w polu 246 zapisana jest część tytułu, a więc: tytuł sekcji lub drugi człon tytułu obocznego, rozwiązanie akronimu, jeżeli jako tytuł właściwy przyjęto łącznie akronim i jego rozwiązanie (zgodnie z PN-N-OU52-2:1997 pkt 3.1.1.1).

1 - tytuł równoległy (zapisany w polu 245)

Wartość 1 wskazuje, że tytuł podany w polu 246 jest tytułem równoległym zapisanym w polu 245; tytuły równoległe nie występujące w polu 245 otrzymują wartość 3.

3 - inny tytuł

7 - tytuł z żywej paginy

Podpola:

i - treść wyrażenia wprowadzającego (NP)

Podpole zawiera rodzaj tytuł podawany jako wyrażenie wprowadzające uwagę, jeżeli żadne z wyrażen wprowadzających związanych z wartościami 2-8 drugiego wskaźnika nie ma zastosowania.

a - tytuł (NP)

Należy podać odmianę tytułu właściwego lub tytułu pierwszej pracy współwydanej.

490 STREFA SERII I DOKUMENTU WIELOCZĘŚCIOWEGO (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pola 490 używa się przy opisywaniu artykułów do podawania tytułu cyklu, tytułu rubryki i tytułu wspólnego dla wszystkich odcinków.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [1@]

Pierwszy – strefa serii jako czynnik wyszukiwania.

0 – cykl nie jest czynnikiem wyszukiwania.

Wartość jest używana jeżeli dla danego cyklu nie tworzy się hasła dodatkowego (brak pola 830)

1 – cykl jest czynnikiem wyszukiwania.

Wartość jest używana jeśli dla danego cyklu tworzy się hasło dodatkowe (występuje pole 830).

Drugi – niezdefiniowany – [@]

Podpola:

a - tytuł (NP)

Należy podać tytuł cyklu (rubryki), lub tytuł wspólny (tytuł wspólny sekcji lub tytuł serii głównej - przy niewyróżniającym tytule podserii) zgodnie z zasadami podawania tytułu właściwego.

Podpole należy kończyć średnikiem – jeżeli występuje po nim podpole v.

v - numeracja w obrębie serii (NP)

Należy podać numerację artykułu w obrębie cyklu

Danych dotyczących cyklu nie należy ujmować w nawiasy okrągłe. Pola nie należy kończyć znakiem interpunkcyjnym, chyba że następnym polem jest pole 500, wtedy stawiamy kropkę.

500 UWAGI OGÓLNE (P/F/U)

Pole powtarzalne, kończące się kropką.

Podpola:

a - tekst uwagi (NP)

Pole zawiera informacje o charakterze ogólnym, dla których nie wyznacza się uwag szczegółowych tj. poszczególnych pól 5XX.

Podpole należy kończyć kropką.

505 SFORMALIZOWANE UWAGI DOTYCZĄCE ZAWARTOŚCI (P/F/U)

Pole powtarzalne, kończy się kropką.

Podaje się tu tytuły prac współwydanych mających tytuł wspólny, opis fragmentów, rozdziałów. Stosuje się znaki umowne odpowiadające poszczególnym strefom opisu.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [8@]

Pierwszy - wyrażenie wprowadzające

0 zawiera:

1 zawartość niepełna:

2 zawiera m. in. :

8 brak wyrażenia wprowadzającego

Drugi - stopień oznaczenia zawartości

@ - podstawowy

0 - rozszerzony

Podpola:

a - pełny tekst uwagi (PN)

g - informacje różne (P)

t - tytuł (P)

r - oznaczenie odpowiedzialności (P)

520 UWAGA DOTYCZĄCA TREŚCI DOKUMENTU (P/F/U)

Pole powtarzalne, kończy się kropką.

Pole zawiera informacje charakteryzujące zawartość artykułu. Stosuje się je w przypadku, gdy tytuł i dodatki do tytułu niedostatecznie lub niejednoznacznie określają treść i charakter artykułu.

Podpole

a – uwaga dotycząca treści dokumentu (NP)

Podaje się w nim adnotację treściową, informację o konferencji, polemice, uzupełnieniu, recenzji itd.

Informacja o recenzjach może być podawana w polu 787.

W Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska do opisu recenzji ZALECAMY używać pola 520.

600 HASŁO PRZEDMIOTOWE W FORMIE NAZWY OSOBOWEJ (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera nazwę osoby, której dotyczy artykuł. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Hasła Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Jeżeli nazwa osoby nie występuje SJHP BN, konstruujemy hasło przedmiotowe zgodnie z obowiązującymi tam zasadami.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [14]

Pierwszy - rodzaj nazwy osobowej, gdzie:

0 - nazwa osobowa w naturalnej kolejności elementów,

1 - nazwa w szyku odwróconym,

3 - nazwa rodu, rodziny.

Drugi - źródło pochodzenia nazwy

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej.

Podpola:

a - nazwa osobowa (NP)

b - numeracja związana z nazwą (NP)

c - dopowiedzenie (P)

d - daty związane z nazwą (NP)

t - tytuł dzieła (NP)

Podpola od a do d należy wypełniać zgodnie z zasadami podanymi w opisie pola 100.

Podpole t jest używane w haśle „nazwa-tytuł”. W podpolu podaje się tytuł pracy. Podpole poprzedza się kropką.

x - określnik rzeczowy (ogólny lub jednostkowy) (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

W podpolach x-y podaje się określniki zgodnie z zasadami przyjętymi w języku haseł przedmiotowych.

610 HASŁO PRZEDMIOTOWE W FORMIE NAZWY CIAŁA ZBIOROWEGO (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera nazwę ciała zbiorowego (instytucji, organizacji itp.) będącego tematem artykułu. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Hasła Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Jeżeli nazwa ciała zbiorowego nie występuje SJHP BN, konstruujemy hasło przedmiotowe zgodnie z obowiązującymi tam zasadami.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [24]

Pierwszy - rodzaj pierwszego elementu nazwy ciała zbiorowego

1 - nazwa geograficzna na początku,

2 - nazwa w szyku naturalnym.

Drugi - źródło pochodzenia nazwy

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej.

Podpola:

a - nazwa ciała zbiorowego lub nazwa geograficzna (NP)

b - nazwa jednostki podrzędnej (P)

t - tytuł dzieła (NP)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

611 HASŁO PRZEDMIOTOWE W FORMIE NAZWY IMPREZY (P/D/U)***Pole powtarzalne.***

Pole zawiera nazwę imprezy będącej tematem dokumentu. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Hasła Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Jeżeli nazwa imprezy nie występuje SJHP BN, konstruujemy hasło przedmiotowe zgodnie z obowiązującymi tam zasadami.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [24]

Pierwszy - typ nazwy imprezy, gdzie

2 - nazwa w szyku naturalnym.

Drugi - źródło pochodzenia nazwy

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej.

Podpola:

a - nazwa imprezy (NP)

n - numer imprezy (P)

d - data imprezy (NP)

c - miejsce imprezy (NP)

e - jednostka podrzędna (P)

t - tytuł dzieła (NP)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

630 HASŁO PRZEDMIOTOWE W FORMIE TYTUŁU UJEDNOLICONEGO (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera tytuł ujednolicony dzieła, które stanowi temat artykułu, np. tytuły ksiąg świętych i anonimów klasycznych, utworów bezautorskich. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [04]

Pierwszy - liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

0 – brak znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 - liczba znaków pomijanych przy szeregowaniu

Drugi - źródło pochodzenia nazwy

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej

Podpola:

a - tytuł ujednolicony (NP)

n - oznaczenie części/sekcji dzieła (P)

p - nazwa części dzieła (P)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

JEDNOSTKOWEJ (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera hasło przedmiotowe wyrażające temat (treść) artykułu. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [@4]

Pierwszy – temat główny lub poboczny

@ - nieużywany

Drugi - źródło pochodzenia hasła

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej.

Podpola:

a - nazwa ogólna lub jednostkowa (inna niż osobowa, ciała zbiorowego lub geograficzna)
(NP)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

(P/D/U)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera nazwę geograficzną, określającą temat artykułu. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Jeżeli nazwa miejscowości, obiektu fizjograficznego itd. nie występuje SJHP BN, konstruujemy hasło przedmiotowe zgodnie z obowiązującymi tam zasadami.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [@4]

Pierwszy – niezdefiniowany

@

Drugi - źródło pochodzenia nazwy.

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej

Podpola:

a - nazwa geograficzna (NP)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

PRZEDMIOTOWEGO (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [@@]

Pierwszy – zakres terminu

@ - brak informacji

0 – zakres nieokreślony

1- temat główny

2 – temat poboczny

Drugi – typ hasła lub nazwy

@ - brak informacji

0 – nazwa ogólna lub jednostkowa

1 – hasło osobowe

2 – nazwa ciała zbiorowego

3 – nazwa imprezy

4 – termin chronologiczny

5 – nazwa geograficzna

6 – rodzaj/forma dokumentu

Podpole

a – termin indeksowy (P)

Podaje się termin indeksowy w formie swobodnej, nieopartej na istniejących słownikach lub tezaurusach. Pole może zawierać np. odsyłacze do haseł przedmiotowych.

DOKUMENTU

Pole powtarzalne.

Pole zawiera termin określający postać, rodzaj i formę fizyczną opisywanego artykułu. Hasło należy przyjmować w formie ustalonej w Słowniku Języka Hasel Przedmiotowych Biblioteki Narodowej.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [@4]

Pierwszy – niezdefiniowany

wartość: @

Drugi – źródło pochodzenia nazwy.

4 - hasło w SJHP Biblioteki Narodowej

Podpola:

a – określenie rodzaju/formy dokumentu (NP)

x - określnik ogólny (P)

z - określnik geograficzny (P)

y - określnik chronologiczny (P)

Pole niepowtarzalne.

Podpola:

a - kod liczbowy - adres cyfrowy pełny, podający lokalizację opisu w zrzębie głównym bibliografii (NP)

e - nazwa osobowa (NP)

f - nazwa geograficzna (NP)

g - nazwa instytucji, organizacji (NP)

h - nazwa imprezy (NP)

i - określenie chronologiczne (NP)

j - tytuł dzieła (NP)

k - nazwa pospolita (np.)

Podpole a jest pełnym adresem danego rekordu, np. dział 14.1 kodujemy 14.01. Podpola e do k dotyczą sposobu sortowania opisów według nazw własnych. Kodowanie według nazwy własnej, edycja według nazwy własnej w porządku alfabetycznym. W odpowiednich podpolach od e do k wpisujemy elementy, według których mają być sortowane opisy w danym dziale. Elementy szeregujące w podpolach od e do k są różne od tych, które zostały wpisane w pola haseł głównych dla opisu, np. w podpolu a wpisujemy pełny adres rekordu 01.04 w podpolu f Wrocław, tzn., że w dziale 01.04 opisy będą szeregowane według nazw miejscowości i te nazwy zostaną wyróżnione w zrzębie głównym bibliografii.

(ODSYŁACZA) – (P/D/U)

Pole powtarzalne.

Podpola:

b - kod liczbowy - adres cyfrowy odsyłacza uzupełniającego typu zob. też poz. ... (P)

c - kod liczbowy - adres cyfrowy skróconego opisu typu Pawlak W.: Atlas Dolnego Śląska = poz... (P)

d - kod liczbowy - adres cyfrowy odsyłacza całkowitego typu zob. poz.... (P)

e - nazwa osobowa (NP)

f - nazwa geograficzna (NP)

g - nazwa instytucji, organizacji (NP)

h - nazwa imprezy (NP)

i - określenie chronologiczne (NP)

j - tytuł dzieła (NP)

k - nazwa pospolita (NP)

Odsyłacze i opisy skrócone są umieszczane na końcu działów i nie posiadają odrębnej numeracji w zřębie głównym. Odsyłacz i opis skrócony kieruje do numeru pozycji w zřębie głównym bibliografii, pod którym został zarejestrowany dokument z pełnym opisem bibliograficznym.

W podpolach b, c, d wpisujemy pełny adres odpowiedniego typu odsyłacza, tj. kod działu, na końcu którego winien znaleźć się odsyłacz. Podpola od e do k wypełniamy, gdy odsyłacz ma być umieszczony w dziale, w którym podstawą szeregowania są elementy inne niż zawarte w polach haseł głównych dla opisu.

Pole powtarzalne, kończy się kropką.

W polu podaje się hasło dodatkowe, którego pierwszym lub jedynym elementem jest nazwa osobowa użyta jako hasło dodatkowe opisu bibliograficznego, sformułowane zgodnie z PN-N-01229 Hasło opisu bibliograficznego - Hasło osobowe.

Hasłem dodatkowym są nazwy współautorów i współtwórców artykułu.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [0@]

Pierwszy - typ nazwy osobowej, gdzie:

0 - nazwa osobowa w naturalnej kolejności elementów,

1 - nazwa w szyku odwróconym.

Drugi - typ hasła dodatkowego, gdzie:

@ - brak informacji

Wartość używana we wszystkich hasłach dodatkowych (z określeniem i bez określenia rodzaju współpracy), poza hasłami dodatkowymi dla prac współwydanych.

2 - hasło pracy współwydanej

Wartość używana w hasle typu „nazwa-tytuł”, dla prac współwydanych, gdzie pierwszym elementem hasła jest nazwa osobowa.

Podpola:

a - nazwa osobowa (NP)

b - numeracja związana z nazwą (NP)

c - dopowiedzenie (P)

d - daty związane z nazwą (NP)

e - określenie funkcji (P)

Należy podać określenie funkcji wyjaśniające związek między nazwą osobową a dziełem, używając znormalizowanych skrótów według PN-N-01158:1985 np. Red., Tł., Oprac., Rozm. przepr., Il. Jeżeli dana osoba spełniała różne funkcje przy powstaniu dokumentu, należy podać określenie charakteryzujące najważniejszą.

t - tytuł pracy (NP)

Podpole t jest używane w hasle „nazwa-tytuł”. W podpolu podaje się tytuł pracy. Podpole poprzedza się kropką.

Pole powtarzalne.

Pole stosuje się do podawania tytułów prac współwydanych bezautorskich, tytułów fragmentów i tytułów czasopism, na łamach których jest umieszczona recenzja. W Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska stosowane do podawania nazwy dodatku do czasopisma.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [0#]

Pierwszy - liczba pomijanych znaków przy szeregowaniu

0 - nie ma znaków pomijanych przy szeregowaniu

1-9 - liczba znaków pomijanych

Drugi - typ hasła dodatkowego, gdzie:

- brak informacji

2 - hasło pracy współwydanej

Podpola:

a - tytuł (NP)

n - oznaczenie części dzieła (P)

p - tytuł części dzieła (P)

Pole powtarzalne.

Pole zawiera cytate wydawniczą dokumentu niesamoistnego wydawniczo, tj. lokalizację artykułu w czasopiśmie.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [0@]

Pierwszy - wyświetlanie uwagi. Wskazuje, czy na podstawie danych zapisanych w polu 773 wyświetlona będzie uwaga:

0 - oznacza, że na podstawie danych zapisanych w polu generowana będzie uwaga.

Drugi - wyrażenie wprowadzające. Steruje wyświetlaniem wyrażenia wprowadzającego:

@ - oznacza, że wyświetla się tekst domyślny „W:” lub „// ”

Podpola:

i - treść wyrażenia wprowadzającego (NP)

wartość domyślna – [//]

Podpole zawiera wyrażenie wprowadzające uwagę dotyczącą związku, oznaczenie „W:” lub „// ”

t - tytuł (NP)

Podpole zawiera informacje tytuł właściwy wydawnictwa ciągłego.

d - miejsce i data wydania (NP)

g - lokalizacja dokumentu niesamoistnego (P)

Podpole zawiera lokalizację opisywanej pracy, artykułu, tzn. rok, nr czasopisma, strony.

UWAGA :W przypadku mutacji czasopisma - zgodnie z „Format MARC 21 dla artykułu z czasopism. Wersja 2008” opracowanym przez G. Jaroszewicz, M. Krynicką, B. Wieczorkowską wydanym przez Bibliotekę Narodową w 2008 r , po tytule czasopisma należy podać w nawiasach okrągłych nazwę miejscowości dla której została wydana mutacja (np. Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych).

UZUPEŁNIENIE (P/D/U)

Pole powtarzalne.

W polu podawane są dane dotyczące recenzji, polemik z opisywanym dokumentem.

Informacje o recenzjach można podawać w polu 520.

W Bibliografii Regionalnej Dolnego Śląska dla opisu recenzji ZALECAMY używania pola 520.

Pole powtarzalne dla każdej recenzji (polemiki).

Wskaźniki:

wartość domyślna – [0.]

Pierwszy - wyświetlanie uwagi. Wskazuje, czy na podstawie danych zapisanych w polu 787 wyświetlona będzie uwaga, gdzie:

0 - oznacza, że na podstawie danych zapisanych w polu generowana będzie uwaga.

Drugi niezdefiniowany. Wstawiamy znak . [kropki].

Podpola:

i - treść wyrażenia wprowadzającego (NP)

W podpolu tym wypełnia się raz oznaczenie Rec.:, Polem.:, Uzun.:

a - autor w formie dla hasła (NP)

t - tytuł czasopisma (NP)

Wpisujemy tytuł czasopisma, w którym zamieszczono recenzję, polemikę lub uzupełnienie.

g - numeracja czasopisma i strony (NP)

Wpisujemy tom, rocznik, rok, numer zgodnie z normą PN-N-01152-2 oraz strony, zajęte przez recenzję.

Pole powtarzalne.

Pola 830 używa się przy opisywaniu artykułów do podawania tytułu cyklu, tytułu rubryki i tytułu wspólnego dla wszystkich odcinków.

Wskaźniki:

wartość domyślna – [@0]

Podpola:

a - tytuł (NP)

Należy podać tytuł cyklu (rubryki) zgodnie z zasadami podawania tytułu właściwego.

Podpole należy kończyć średnikiem – jeżeli występuje podpole v.

v - numeracja w obrębie serii (NP)

Należy podać numerację artykułu w obrębie cyklu.

Danych dotyczących cyklu nie należy ujmować w nawiasy okrągłe.

Pole powtarzalne.

Podpola:

a - siglum biblioteki (NP)

wartość domyślna – [WR M]

b - lokalizacja wewnątrz biblioteki (P)

j - sygnatura (P)

Pole powtarzalne.

Wskaźniki:

Pierwszy – metoda dostępu

4 – http (przez stronę WWW)

Drugi – związek pomiędzy dokumentami

1 – wersja elektroniczna

2 – dokument elektroniczny związany

Podpola:

3 – część wydawnicza, której podpole dotyczy (NP/D/U)

u – URL (P/O/U)

z – opis (P/D/U)

Pola 856 używa się w rekordzie bibliograficznym dokumentu (innego niż elektroniczny) dla wskazania dostępu do jego elektronicznej postaci lub związku z dokumentem elektronicznym, który jest ogólnodostępny (i z tej racji nie wchodzi do zbioru żadnej biblioteki, nie jest więc katalogowany).

UWAGA

W Bibliografii Regionalnej rejestrujemy tylko dokumenty dostępne w repozytoriach, bibliotekach i archiwach cyfrowych, których adres internetowy nie ulega zmianie. Nie uwzględniamy tych dokumentów, których adres dostępu może ulec zmianie.

Pole powtarzalne.

Podpola:

a - opracowanie

b - korekta

BUDOWANIA ODSYŁACZY DLA BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ

Klasyfikację opisów głównych podajemy w polu 693 w podpolu a. Pole to jest niepowtarzalne, w polu tym wpisujemy kod cyfrowy działu, w którym winien znaleźć się opis główny. Kody te są także podstawą do sortowania bazy i przygotowania jej do edycji w postaci książkowej. Ułatwieniem dla dalszego sortowania w obrębie tych działów, w których szeregowanie (sortowanie) jest różne niż to, które zostało zapisane w polach o etykietach 100, 110, 111, są podpola:

- e - nazwa własna osoby
- f- nazwa geograficzna
- g - nazwa instytucji, organizacji
- h - nazwa imprezy
- i - określenie chronologiczne
- j - tytuł dzieła
- k- nazwa pospolita

W związku z powyższym w obrębie działów, np. 1.4 Opracowanie dotyczące poszczególnych miejscowości regionu szeregowanie jest alfabetyczne według nazw miejscowości i stąd w podpolu f występuje nazwa geograficzna miejscowości, np.

693 |a 01.04 |f Wrocław.

Podobnie sytuacja wygląda w działach o organizacjach społeczno-politycznych.

Klasyfikacja składa się z kodu cyfrowego działu + nazwy własnej, która jest elementem szeregującym opisy w jego obrębie. Analogiczna jest sytuacja w działach dotyczących osób oraz recenzji w dziale, np. Teatr. Recenzje są szeregowane według tytułów sztuk teatralnych, stąd potrzeba wskazania oprócz działu 14.04 tytułu sztuki recenzowanej czyli elementu szeregującego opisy. Tytuł sztuki powinien wystąpić w podpolu j pola 693. Podpole a pola 693 może wystąpić dla danego opisu tylko raz. Raz może też wystąpić jedno z podpól e, f, g, h, i, j, k.

Odsyłacze i opisy skrócone

Pełny kod cyfrowy adresu odsyłaczy wpisujemy w pole 699, które jest polem powtarzalnym.

Każdy typ odsyłaczy wpisujemy w powtórzeniu pola. Odsyłacze i opisy skrócone nie posiadają odrębnej numeracji w zrubie głównym. W podpolach b, c, d wpisujemy pełny adres odpowiedniego typu odsyłacza, tj. kod działu, na końcu którego winien znaleźć się odsyłacz. W podpolu b pola 699 wpisujemy kod cyfrowy adresu odsyłacza uzupełniającego a w podpolach e, f, g, h, i, j, k główkę odsyłacza, tj. nazwę działu, która jest zarazem rozwiązaniem słownym kodu cyfrowego podanego w podpolu b. Zakończeniem odsyłacza poprzedzonym „zob. też” jest numer rekordu opisu głównego, tj. numer rekordu, przy którym został opisany adres działu, na końcu którego winien znaleźć się odsyłacz, np. 699 |b 08.02 |k Samorząd terytorialny, co oznacza, że na końcu działu Samorząd terytorialny zostanie zamieszczony odsyłacz typu Samorząd terytorialny zob. też poz....

W podpolu c wpisujemy adres kodu cyfrowego opisu skróconego oraz w podpolach e, f, g, h, i, j, k nazwy własne, według których następuje szeregowanie odsyłaczy. Podpola e, f, g, h, i, j, k wypełniamy tylko wtedy, gdy szeregowanie opisów skróconych na końcu danego działu ma być inne niż według wartości wpisanych w etykiety pól 100, 110, 111.

Opisy skrócone podajemy przy klasyfikowaniu dokumentów do dwóch czy więcej działów. Opis skrócony: Nowotarski L.: Długi wdzięczności = póź. ... Główną część opisu skróconego pobieramy z pola 100 |1 (z samym inicjałem imienia) i pola 245 | a opisu głównego, przy którym to rekordzie został zapisany adres kodu cyfrowego działu, na końcu którego winien się znaleźć opis skrócony.

W podpolu d wpisujemy adres kodu cyfrowego odsyłacza całkowitego, a w podpolach e, f, g, h, i, j nazwy własne, które są główką odsyłacza. Otrzymujemy odsyłacz typu „zob.” poz. ... Np. zapis 699 | d 04.02 |f Wrocław oznacza, że na końcu działu historia poszczególnych miejscowości winien znaleźć się odsyłacz: Wrocław zob. poz. ...

POLE 693

Podpola

- a - kod liczbowy - adres cyfrowy pełny, podający lokalizację w zřębie głównym bibliografii opisu pełnego
- e - nazwa osobowa
- f- nazwa geograficzna
- g - nazwa instytucji, organizacji
- h - nazwa imprezy
- i - określenie chronologiczne
- j - tytuł dzieła
- k - nazwa pospolita

POLE 699

Podpola

- b - kod liczbowy - adres cyfrowy odsyłacza uzupełniającego typu zob. też póź....
- c - kod liczbowy - adres cyfrowy skróconego opisu
- d - kod liczbowy - adres cyfrowy odsyłacza całkowitego
- e - nazwa osobowa
- f- nazwa geograficzna
- g - nazwa instytucji, organizacji
- h -nazwa imprezy
- i - określenie chronologiczne
- j - tytuł dzieła
- k- nazwa pospolita

Odsyłacze i opisy skrócone są umieszczane na końcu działów i nie posiadają odrębnej numeracji. Kierują do numeru pozycji w zřębie głównym bibliografii, pod którym został zarejestrowany dokument z pełnym opisem bibliograficznym. Pola 693 i 699 służą jedynie sortowaniu i wydrukowi bibliografii. Nie stanowią elementu wyszukiwawczego w bazie. Podstawowym językiem informacyjno-wyszukiwawczym dla bazy bibliografii regionalnej jest język haseł przedmiotowych.

PRZY TWORZENIU REKORDU BIBLIOGRAFICZNEGO DO BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ.

PN-82/ N- 01152.00 :1982 Opis bibliograficzny. Postanowienia ogólne
PN-82/ N- 01152.01:1982 Opis bibliograficzny. Książki
PN-N-01152-1/A1:1997 Opis bibliograficzny. Książki (zmiana A1)
PN-N-01229:2002 Hasło opisu bibliograficznego. Hasło osobowe
PN-N-01228:1994 Hasło opisu bibliograficznego. Forma nazw geograficznych
PN-N-01231:2001 Hasło tytułowe: hasło opisu bibliograficznego
PN-N-01152:1997 Opis bibliograficzny artykułów (1997)
PN-N-01230:2001 Hasło opisu bibliograficznego. Hasło korporatywne
PN-EN ISO 3166-1:2007 Kody nazw krajów i ich jednostek administracyjnych -- Część 1: Kody krajów
PN-ISO 639-2:2001 Kody nazw języków. Kod trzyliterowy
PN-N-01152-2:1997 Opis bibliograficzny. Wydawnictwa ciągłe (1996)
PN-N-01152-5:2001 Opis bibliograficzny. Dokumenty kartograficzne
PN-ISO 7154:2001 Dokumentacja. Zasady szeregowania bibliograficznego
PN-N-01152-13:2000 Opis bibliograficzny. Dokumenty elektroniczne (2003)
PN-N-01152-5: 2001 Opis bibliograficzny. Dokumenty kartograficzne
PN-N-01204:1990 Numeryczne zapisywanie dat i czasu dnia
PN-N-01158:1985 Skróty nazw wyrazów i wyrażeń typowych w opisie bibliograficznym
PN- N- 01152.03:1987 Dokumenty normalizacyjne
PN-N-01152-8:1994 Opis bibliograficzny. Stare druki
PN-N-01152-12:1994 Opis bibliograficzny. Filmy
PN-N-01152.10:1991 Opis bibliograficzny. Dokumenty technicznohandlowe
PN-N- 01152.07:1985 Opis bibliograficzny. Dokumenty dźwiękowe
PN-N-01152.06:1983 Opis bibliograficzny. Druki muzyczne
PN-N-01224:1989 Opracowanie zbiorów informacji o dokumentach. Terminologia
PN- N-01227:1992 Typologia dokumentów. Terminologia

Adaptacja formatu USMARC do polskich zasad katalogowania. Opis bibliograficzny i zasady wyboru haseł, oprac. Maria Janowska. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2001.

Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla artykułu z czasopisma : wersja 2008, oprac. Grażyna Jaroszewicz, Magdalena Krynicka, Beata Wieczorkowska ; [red. merytoryczna Agnieszka Konopka]. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2008.

Hasło geograficzne : wybór i zasady tworzenia w bibliografii narodowej i katalogach Biblioteki Narodowej. Zasady wypełniania rekordu wzorcowego, oprac. Wanda Klenczon, Anna Stolarczyk. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2000.

Hasło osobowe : wybór i zasady tworzenia w bibliografii narodowej i katalogach Biblioteki Narodowej, oprac. Maria Janowska. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1998.

Katalogowanie książek i wydawnictw ciągłych w formacie USMARC : poradnik, oprac. Jadwiga Kosek, Elżbieta Burakowska-Niezgoda, Anna Paluszkiwicz, Maria Lenartowicz. Warszawa : Wydawnictwo SBP, 1997.

Opis bibliograficzny artykułów (interpretacja postanowień PN-N-01152), oprac. Maria Janowska. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1997.

Opis bibliograficzny wydawnictw ciągłych (interpretacja postanowień PN-N-01152-02), oprac.

Maria Janowska. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1996.

Paluszkiewicz Anna, *Format USMARC rekordu kartoteki haseł wzorcowych : zastosowanie w centralnej kartotece haseł wzorcowych*. Warszawa : Wydawnictwo SBP, 1999.

Przepisy katalogowania książek. Część 1. Opis bibliograficzny, oprac. Maria Lenartowicz. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1983.

Sadowska Jadwiga, *Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej: poradnik*. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2001.

Sadowska Jadwiga, *Język haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej: studium analityczno porównawcze*. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2003.

Schemat klasyfikacji dokumentów życia społecznego WiMBP we Wrocławiu.

Schemat układu bibliografii regionalnej województwa dolnośląskiego.

Słownik języka haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej. T. 1-2. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2001 i/lub <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/makwww.exe?BM=19>

Założenia do opracowania bibliografii województwa dolnośląskiego : poradnik metodologiczny, oprac. Jolanta Ubowska. Wrocław : WiMBP, 2004.

Adaptacja formatu MARC 21 dla bibliografii regionalnej, oprac. Bożena Bartoszewicz–Fabiańska, Maria Janowska, Krzysztof Janczewski, Jolanta Słowik. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2003.

Format MARC 21 rekordu bibliograficznego dla artykułu z czasopisma : wersja 2008, oprac. Grażyna Jaroszewicz, Magdalena Krynicka, Beata Wieczorkowska ; [red. merytoryczna Agnieszka Konopka]. Warszawa : Biblioteka Narodowa, 2008.

Format USMARC rekordu bibliograficznego dla książki, oprac. Maria Lenartowicz, Anna Paluszkiewicz. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2000.

Format MARC 21 dla potrzeb Bibliografii Regionalnej Województwa Dolnośląskiego „REGION” : artykuły z czasopism. Wrocław 2006.

BOGATYNIA	BOG
BOLESŁAWIEC	BOL
DŁUGOŁĘKA	DLU
DZIERŻONIÓW	DZE
GŁOGÓW	GLO
JAWOR	JAW
JELENIA GÓRA	JEL
KŁODZKO	KLO
LEGNICA	LBP
LUBIN	LBN
LWÓWEK ŚLĄSKI	LWS
MILICZ	MIL
NOWA RUDA	BNR
OŁAWA	OLA
OLEŚNICA	OLE
POLKOWICE	POL
STRZELIN	STR
ŚRODA ŚLĄSKA	SRO
ŚWIDNICA	SWD
TRZEBNICA	TRZ
TWARDOGÓRA	TWA
WROCLAW	WR M
ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE	ZSL
ZGORZELEC	ZGO
ZŁOTORYJA	ZLO

